

ARTIKULYATSIYA VA UNING TURLARI

Qobilova Nargiza

Buxoro Innovatsion Ta'lim va Tibbiyot Universiteti

Annotatsiya: Artikulyatsiya- pastki jag'ni mushak va boylamlar yordamida yukori jagga nisbatan xar xil xolatda jipslashishi.

Kalit so'zlar: Artikulyatsiya, turlari.

Okklyuziya deganda tish qatorlari yoki antagonist tishlarning alohida guruhlari ko'proq yoki kamroq vaqt davomida yopilishi tushuniladi. Tishlarni yopish shakllarining xilma-xilligi chaynash, gapirish, yutish, nafas olish va hokazolarda ularning ajralishi bilan birlashtirilgan. Pastki jag'ning pozitsiyalarining o'zgarishi ritmik yoki o'zboshimchalik bilan bo'lishi mumkin, ammo bundan qat'i nazar, u har doim pastki jag ' boshining siljishi bilan birga keladi. Uning harakatlarining amplitudasi tishlarga qaraganda ancha kichik va ba'zida u faqat o'q atrofida aylanadi. "Artikulyatsiya" atamasi anatomiyadan olingan bo'lib, u qo'shma, artikulyatsiyani anglatadi. Bu atama so'zning keng va tor ma'nosida ishlatiladi. Keng ma'noda, so'zlar chaynash mushaklari yordamida amalga oshiriladigan pastki jag'ning yuqori qismiga nisbatan barcha pozitsiyalari va harakatlarini artikulyatsiya deb tushuniladi (Bonvil, A. ya. Katz). Bunday holda, okklyuziya artikulyatsiyaning alohida holati sifatida qaraladi. Artikulyatsiyaning ushbu ta'rifi nafaqat pastki jag'ning chaynash harakatlarini, balki suhbat, yutish, nafas olish va boshqalar paytida uning harakatlarini ham o'z ichiga oladi. So'zning tor ma'nosida artikulyatsiyani ketma-ket okklyuziyalar zanjiri sifatida aniqlash mumkin. Ushbu ta'rif aniqroq, chunki u faqat pastki jag'ning chaynash harakatlariga taalluqlidir (A. gizi, E. I. Gavrilov). Okklyuziya turlari Har bir okklyuziya uchta xususiyat bilan tavsiflanadi: tish, mushak va artikulyar. Okklyuziyaning beshta asosiy turi mavjud: Markaziy, old, lateral (o'ng va chap) va orqa.

Markaziy okklyuziya-antagonist tishlarning maksimal miqdordagi kontaktlari bilan tishlarni yopish turi. Bunday holda, pastki jag'ning boshi artikulyar tuberkulyoz Stingray tagida joylashgan bo'lib, pastki tishni yuqori tish bilan aloqa qiladigan mushaklar (vaqtinchalik, aslida chaynash va medial pterygoid) bir vaqtning o'zida va bir tekis qisqaradi. Ushbu pozitsiyadan pastki jag'ning lateral siljishi hali ham mumkin. Markaziy okklyuziyada pastki jag ' Markaziy pozitsiyani egallaydi (boshqa okklyuziyalardagi eksantrik pozitsiyalaridan farqli o'laroq). Shunday qilib, pastki jag'ning Markaziy holati Markaziy okklyuziyada yopilgan tishlar bilan belgilanadi va ular yo'q bo'lganda, pastki jag'ning lateral harakatlari hali ham mumkin bo'lganda, bo'g'im chuqurchalarida orqa bo'shashgan pozitsiyani egallagan mandibulyar boshlar bilan belgilanadi. Bunday holda, iyakning o'rta nuqtasi va kesma chizig'i sagittal tekislikda joylashgan va yuzning pastki qismining balandligi normal o'lchamlarga ega. Yuqori va pastki jag'ning nisbati, ikkinchisi Markaziy holatda bo'lganda, Markaziy deb ham ataladi.

Old okklyuziya pastki jag'ning oldinga siljishi bilan tavsiflanadi. Bunga lateral pterigoid mushaklarning ikki tomonlama qisqarishi orqali erishiladi. Ortognatik okklyuziyada yuzning o'rta chizig'i, Markaziy okklyuziyada bo'lgani kabi, tishlar orasidagi o'rta chiziqqa to'g'ri keladi. Pastki jag'ning boshlari oldinga siljiydi va artikulyar tuberkulyozlarning tepasiga yaqinroq joylashgan.

Yon okklyuziya pastki jag ' o'ngga (o'ng lateral okklyuziya) yoki chapga (chap lateral okklyuziya) siljiganida paydo bo'ladi. Bosh; pastki jag', ofset tomonida bir oz aylanib,

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-MAY

ANDIJON, 2024

artikulyar tuberkulyoz tagida qoladi va qarama-qarshi tomonda u artikulyar tuberkulyozning yuqori qismiga siljiydi. Yanal okklyuziya lateral pterygoid mushakning bir tomonlama qisqarishi bilan birga keladi, bu tomonning siljishiga qarama-qarshi.

Orqa okklyuziya pastki jag'ning Markaziy holatidan dorsal siljishi bilan yuzaga keladi. Shu bilan birga, pastki jag'ning boshlari distal va yuqori tomonga siljiydi, temporal mushaklarning orqa to'plamlari taranglashadi. Ushbu pozitsiyadan pastki jag'ning lateral siljishi endi mumkin emas. Pastki jag'ni o'ngga yoki chapga siljitish uchun avval uni oldinga - Markaziy yoki oldingi okklyuziyaga o'tkazish kerak. Orqa okklyuziya-bu sagittal chaynash harakatlarida pastki jag'ning o'ta distal holati.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Bernshteyn, N. A. harakatlarni qurish to'g'risida / N. A. Bernshteyn. - M.: Medgiz, 1947. 255 s.
2. Vizel, T. G. patogenez masalasiga alaliya / T. G. Vizel // nutq buzilishlarini tashxislash va tuzatish: (materiallar ilmiy.- amaliyot. konf. "Nutqning Markaziy mexanizmlari", bag'ishlangan. professor N. N. Traugott xotirasiga) / T. G. Vizel. Spb., 1999.
3. Vizel, T. G. "ifodali alaliya", uning miya mexanizmlari va yengish haqida / T. G. Vizel // Defektologiya. — 2018. — № 1